

Komisija vēlas panākt, lai internets būtu labāk pieejams invalīdiem

15 % eiropiešu cieš no kāda invaliditātes veida, un daudziem, izmantojot internetu, nākas saskarties ar dažādiem šķēršļiem — piemēram, tiem ir grūtības ne tikai izlasīt maziem burtiņiem rakstītu tekstu tīmekļa vietnēs, bet pat piekļūt tīmekļa vietnēm un pakalpojumiem tiešsaistē. Neraugoties uz ES un valdību vadītāju atkārtotajiem aicinājumiem uzlabot šo situāciju, panākumi vēl aizvien nav plaši — lielākajā vairumā tīmekļa vietņu netiek izmantoti vispārpieņemti lietotājdraudzīgi risinājumi. Eiropas Komisija šodien uzsāk sabiedrisku apspriešanos par to, kā tīmekļa vietnes Eiropā — un pirmām kārtām valsts iestāžu tīmekļa vietnes — padarīt labāk pieejamas, un aicina ieinteresētās aprindas izteikt viedokli. Tiks apspriestas arī citas tehnoloģijas, piemēram, digitālā televīzija. Apspriešanās notiks līdz 2008. gada 27. augustam.

„Piekļuve tīmekļa vietnēm internetā ir ļoti svarīga daudziem Eiropas iedzīvotājiem, tomēr daudziem vienkārši nav iespējas to izmantot invaliditātes dēļ. Kamēr internets vēl nav faktiski pieejams visiem, daudzi palaiž garām iespēju izmantot tā piedāvātās priekšrocības. Šī problēma ir vienkārši risināma – tad kādēļ gan tas tiek darīts tikai nedaudzās publikācijās tīmeklī?“, jautā Viviāna Redinga, ES komisāre informācijas sabiedrības un plašsaziņas līdzekļu jomā. „Jo vairāk cilvēku izmanto internetu, jo labvēlīgāk tas ietekmē Eiropas tautsaimniecību, un bagātinās arī tiešsaistē atrodamā informācija. Vēlētos aicināt tīmekļa vietņu veidotājus un valsts sektora iestādes mērķtiecīgāk censties nodrošināt, lai internets būtu pieejams ikvienam. Atbildīgajiem derētu paturēt prātā, ka pēc dažiem gadiem arī viņiem pašiem varētu būt grūtības izlasīt, kas rakstīts ekrānā.”

Eiropas iedzīvotāju vidējais vecums strauji palielinās, un paredzams, ka 2020. gadā 25 % no kopējā iedzīvotāju skaita būs vairāk nekā 65 gadi. Vecāka gadagājuma cilvēkiem bieži vien ir sarežģīti izmantot internetu, jo ir grūti izlasīt, kas rakstīts ekrānā, ja redze ir pavājinājusies, un ir grūti lietot datora peli, ja rokas vairs nav tik veiktas.

Vienkārši risinājumi interneta pieejamības nodrošināšanai cilvēkiem paver iespēju izmantot tīmekļa vietnes, kas citādi tiem ir nepieejamas, un tādējādi paplašina sociālās un ekonomiskās līdzdalības lauku. Ir iespējami šādi risinājumi interneta pieejamības nodrošināšanai:

- palielināt pārlūkprogrammās izmantoto burtu lielumu,
- ar palīgprogrammatūras starpniecību nodrošināt ekrāna teksta nolasīšanu balsī,
- pārlūkot tīmekļa vietnes, peles vietā izmantojot klaviatūru.

Vienkārši pieejamas tīmekļa vietnes bieži vien ir labāk izmantojamas lietotājiem neatkarīgi no tā, vai tiem ir vai nav invaliditāte. Ar Komisijas atbalstu 1994. gadā izveidotais World Wide Web consortium [Globālā tīmekļa konsorcijs] nosaka kopīgas interneta specifikācijas, tostarp Web Content Accessibility Guidelines [Pamatnostādnes par satura pieejamību internetā]. Tomēr 2007. gadā tikai 5 % publisku tīmekļa vietņu un 3 % privātu tīmekļa vietņu ES ir atzītas par „pilnīgi pieejamām” saskaņā ar minētajām pamatnostādnēm (turpmāka informācija atrodama MeAC pētījumā). Septiņas dalībvalstis (to vidū Austrija, Francija, Itālija, Nīderlande un Portugāle) ir veikušas pasākumus situācijas uzlabošanai, piemēram, ieviešot pamatnostādnes un izvirzot mērķus, kas īstenojami publiskām tīmekļa vietnēm. Tomēr šāda pieeja ES mērogā vēl nav vienota. Izmantojot citus jaunus produktus, vērojamas līdzīgas pieejamības problēmas kā tīmekļa vietnēs, piemēram, saprotamības trūkums un roku veiklības mazināšanās var būt šķērslis digitālās televīzijas elektroniskās raidījumu programmas pārlūkošanā.

Eiropas Komisija no savas puses 2001. gadā izskatīja savas publiskās tīmekļa vietnes *Europa* pieejamību (IP/01/1309) un strādā, lai šo pieejamību uzlabotu. Komisija šobrīd testē iespēju izmantot ekrāna lasītājus. Ar to palīdzību ģenerē apvienotu runas un/vai atjaunināmu Braila raksta izvadi, kas neredzīgiem cilvēkiem dod iespēju, piemēram, „lasīt” tīmekļa vietnes (izmēģiniet ekrāna lasītāju, noklikšķinot uz skaļruņa ikonas blakus virsrakstam tīmekļa vietnē <http://ec.europa.eu/roaming>).

Šodien uzsāktajā sabiedriskajā apspriešanā izskatīs, kādus pasākumus dalībvalstis var veikt, lai uzlabotu interneta pieejamību, un tiks gaidīti viedokļi par vispārīgākiem jautājumiem saistībā ar informācijas un sakaru tehnoloģiju pieejamību invalīdiem.

Labāka interneta pieejamība veicinās arī atjaunotās Sociālās programmas (IP/08/1070) īstenošanu.

Vispārīga informācija

Šī sabiedriskā apspriešana notiek plašākā saistībā ar Eiropas Komisijas iniciatīvu izaugsmei un nodarbinātībai informācijas sabiedrībā (IP/05/643). Eiropas Komisija 2005. gadā pieņēma paziņojumu par e-pieejamību (IP/05/1144) un uzsvēra nepieciešamību daudzus uz IST balstītus produktu veidus padarīt vieglāk izmantojamus. ES dalībvalstis 2006. gadā apņēmas līdz 2010. gadam uz pusi samazināt interneta izmantošanas rādītāju atšķirības, kas vērojamas attiecībā uz atstumtības apdraudētajām sabiedrības grupām, piemēram, vecāka gadagājuma cilvēkiem, invalīdiem un bezdarbniekiem (IP/06/769). Komisija 2007. gadā pieņēma paziņojumu, mudinot atjaunot centienus „e-iekļautības” veicināšanai, tostarp centienus „e-pieejamības” īstenošanai (IP/07/1804).

Komisijas sabiedriskās apspriešanas dokuments atrodams tīmekļa vietnē <http://ec.europa.eu/inclusion>

Viedokļus varnosūtīt uz e-pasta adresi: inclusion@ec.europa.eu

Pētījumā par e-pieejamības īstenošanā Eiropā gūto panākumu izvērtējumu [*Measuring progress of eAccessibility in Europe*] (MeAC) novērtēta atbilstība Globālā tīmekļa konsorcijs pamatnostādņem par satura pieejamību internetā. Pētījums atrodams tīmekļa vietnē:

http://ec.europa.eu/information_society/activities/einclusion/library/studies/meac_study/index_en.htm

Globālā tīmekļa konsorcijs izveidots 1994. gadā ar Eiropas Komisijas atbalstu, un šodien tajā iesaistījušies vairāk nekā 400 uzņēmumu un iestāžu. Pamatnostādnes par satura pieejamību internetā atrodamas tīmekļa vietnē:

<http://www.w3.org/TR/WCAG10/>

Eiropas Komisijas jaunais sociālo lietu portāls:

<http://ec.europa.eu/social>